

ONLAYN TA'LIMNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI

Kalimbetov Baxtiyar Pirmahammatovich

Aniq va ijtimoiy fanlar universiteti, 1-kurs magistranti

Ilmiy maslahatchi: Erdanova Zebiniso Abilkosimovna

f.f.f.d.(PhD) O'zDJTU

Annotatsiya. Onlayn ta'limning kelajagi jadal rivojlanib, global ta'lim ekotizimining muhim qismiga aylanmoqda. Bu maqolada onlayn ta'limning o'sish dinamikasi, texnologiyalar orqali individuallashtirilgan ta'lim modellari, sun'iy intellekt, virtual va qo'shilgan reallik texnologiyalarining ta'limdagi o'rni muhokama qilinadi. Shuningdek, ta'limning inklyuzivligi, moslashuvchanligi va gibril o'qitish modellari tahlil qilinadi. Talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi o'zaro aloqalarning yaxshilanishi, iqtisodiy jihatlar va mehnat bozorida raqobatbardoshlik kabi muhim omillar ham yoritilgan. Onlayn ta'lim kelajagi keng imkoniyatlarga ega bo'lib, sifatli ta'limni hamma uchun ochiq qilishga yo'naltirilgan.

Bugungi kunda dunyo bo'yicha onlayn ta'lim jadal rivojlanmoqda va global ta'lim ekotizimining ajralmas qismiga aylanmoqda. "Research and Markets"² ma'lumotlariga ko'ra, onlayn ta'lim bozori 2020-yildagi 250 milliard dollardan 2027-yilga kelib 1 trillion dollargacha o'sishi kutilmoqda, bu uning ahamiyati va salohiyatini ta'kidlab turibdi.

Birinchidan, texnologik yutuqlar onlayn ta'limning rivojlanishida asosiy o'rin tutadi. Sun'iy intellekt texnologiyalari yordamida xususiy ta'lim platformalarini yaratishga imkon beradi. Masalan, "McKinsey" ma'lumotlariga ko'ra, onlayn ta'lim platformalaridan foydalangan 70% talabalarning o'zlashtirish darajasi sezilarli miqdorda oshganini qayd etishgan. Virtual laboratoriya va virtual reallik ta'limda muhim vositalariga aylanmoqda. 2025-yilgacha VR ta'limi bozori 12,6 milliard dollarga yetishi kutilmoqda, bu texnologiyalarga qiziqish yil sayin o'sib borayotganligini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, onlayn ta'limning ommabopligiga uning mavjudligi va inklyuzivligi sabab bo'lmoqda. "YUNESKO" ma'lumotlariga ko'ra, 2020-yilda dunyo bo'ylab taxminan 1,5 milliard talabalar an'anaviy ta'lim jarayonida uzilishlarga duch keldi. Onlayn ta'lim ko'pchilikka ta'lim olishni davom ettirish imkonini berdi. O'qish jadvalining moslashuvchanligi ishlaydigan mutaxassislar va ota-onalar uchun ta'limni osonlashtirdi; "Coursera" tadqiqotlari bo'yicha, talabalarning 87% istalgan vaqtda o'qish imkoniyatini yuqori baholaydilar. Maxsus texnologiyalar va imkoniyati cheklangan talabalar uchun moslashtirilgan

² Research and Markets. (2020). *Global Online Education Market (2020-2027) - By Type, Technology, and Region*. [researchandmarkets.com](https://www.researchandmarkets.com)

maxsus texnik vositalar ta'lim muhitini yanada takomillashtiradi, har bir insonga o'ziga mos ta'lim olish imkoniyatini ochib beradi.

Uchinchi muhim jihat bu o'qitish yondashuvlarining o'zgarishi. Onlayn ta'lim mikro o'qitishni joriy qilishga yordam beradi, bu esa talabalarga materialni kichik qismlarga bo'lib o'rganish imkonini beradi. "Linkedin" ma'lumotlariga ko'ra,

58% xodimlarning malaka oshirishning onlayn tizimini afzal ko'rmoqda. Onlayn va oflayn formatlarni birlashtirgan gibrid ta'lim modellari talabalarga to'liq ta'lim olish va ko'nikmalarni rivojlantirish imkoniyatini beradi.

Bundan tashqari, onlayn ta'lim o'qituvchilarning ro'lini o'zgartiradi. O'qituvchilar maslaxatchi va murabbiyga aylanadi, bu talabalarni yanada samarali qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. "Educause" tadqiqotiga ko'ra, 74% o'qituvchilar, onlayn platformalar talabalar bilan yaxshiroq aloqalar o'rnatishga va mavzularni mustaqil o'rganishga yordam beradi deb hisoblaydilar.

Nihoyat, iqtisodiy jihatlar ham muhim ahamiyatga ega. "World Economic Forum" ma'lumotlariga ko'ra, onlayn ta'limning qiymati an'anaviy ta'lim muassasalariga nisbatan o'rtacha 30-50% arzonroq. Universitetlar, yirik kompaniyalar va ta'lim platformalaridagi hamkorlik tez o'zgaruvchi dunyoda professional rivojlanish va uzluksiz ta'lim uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Shu tariqa, onlayn ta'limning kelajakdagi rivojlanishi ko'plab izlanuvchilar tomonidan o'z tasdiqini topmoqda. Texnologik innovatsiyalar, mavjudlik, inklyuzivlik va o'qitish yondashuvlarining o'zgarishi uning rivojlanishini belgilab beradi, har bir insonga sifatli ta'lim olish va kasbiy rivojlanish imkoniyatini beradi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Abulkasimovna, E. Z., & Leonidovna, M. N. (2023, March). THE LEXICAL-SEMANTICAL USAGE OF PROFESSIONAL LEXEMES IN "UTGAN KUNLAR"(" PAST DAYS") BY ABDULLA QADIRI. In *International Scientific and Current Research Conferences* (pp. 20-22).
2. Coursera. (2021). *Learner Preferences for Online Learning: Findings from the Coursera Learning Report*. coursera.org
3. Educause. (2020). *2020 Horizon Report: Teaching and Learning Edition*. edUCAUSE.EDU
4. El Agez, B., & Rashidova, G. I. (2024). Authentic materials for teaching writing: a critical look. O 'zbekiston davlat jahon tillari universiteti konferensiyalari, 21-30.
5. Gulomova, R. (2017). The importance of fairy tales in teaching English as a second language. *Apxuvaruyc*, 1(2 (17)), 27-29.
6. LinkedIn Learning. (2021). *The Future of Learning: Microlearning and Its Impact on Employee Development*. linkedin.com
7. McKinsey & Company. (2021). *The Future of Work: How AI is Changing the Landscape of Learning*. mckinsey.com

8. Research and Markets. (2020). *Global Online Education Market (2020-2027) - By Type, Technology, and Region*. [researchandmarkets.com](https://www.researchandmarkets.com)
9. Statista. (2021). *Virtual Reality (VR) in Education - Statistics & Facts*. [statista.com](https://www.statista.com)
10. SULTONOVA, M. (2024). On the issue of critical thinking.
11. UNESCO. (2020). *Education: From Disruption to Recovery*. [unesco.org](https://www.unesco.org)
12. World Economic Forum. (2021). *How Online Learning is Changing the Way We Work and Learn*. [weforum.org](https://www.weforum.org)